

Muoversi. Con intelligenza

SIGURI PRIN ALEGERE. MIȘCĂ-TE. CU INTELIGENȚĂ

PE STRADA LUI DA ȘI A LUI NU 5 ANI

progetto promosso da

con il patrocinio di

Ministero dell'Istruzione e del Merito
Ufficio Scolastico Regionale per il Piemonte
Ufficio VI - Ambito territoriale di Cuneo

in collaborazione con

CUPRINS

Copiii și percepția pericolului în traficul urban

Unele sfaturi

Parcursuri pe jos pe trotuar

A traversa strada pe trecerea de pietoni

Pasagerul transportat în mașină

Pe bicicletă

Alte mijloace pentru micro-mobilitate

PE STRADA LUI DA ȘI A LUI NU - 5 ani

Proiectul „**Siguri prin Alegere. Mișcă-te. Cu inteligență**” (“**Sicuri per Scelta. Muoversi. Con intelligenza**”) este o inițiativă dedicată **educației pentru siguranța rutieră și pentru mobilitatea sustenabilă**, care are următoarele obiective: sensibilizarea tuturor utilizatorilor străzii față de respectarea normelor, promovarea unei percepții corecte a riscului, orientarea către alegeri sustenabile pentru mediul înconjurător.

Această mini-carte are ca protagoniști niște arici (Ricci) care trăiesc anumite experiențe pe parcursuri zilnice, introducându-le elevilor tema mobilității sigure și sustenabilă.

Conținuturile se referă la unele comportamente care ar trebui să fie adoptate pe stradă pentru siguranța copiilor de 5 ani. În special, se examinează ceea ce copilul poate să învețe și să își însușească în fiecare zi în rolul de pasager transportat, pieton și biciclist însoțit, prin intermediul a cinci situații tipice, ilustrate și completate fiecare cu unele exerciții de efectuat împreună, copii și adulți.

Pentru orice copil tipica rută zilnică este aceea de acasă la școală, două locuri semnificative din punct de vedere afectiv. În general adulții acordă multă atenție în a reda mediul primitor și sigur acolo unde copiii vor petrece mult timp, însă tind să dea mai puțină importanță progresivei autonomii copilului pe stradă. Așa cum sunt “un mediu” casa și școala, așa sunt și “mediile de zi cu zi” strada, trotuarul, scările și toboganul, trecerea de pietoni, semnele, semaforul, intersecțiile, podurile, edificiile, vehiculele, persoanele, eventualele animale (domestice sau sălbatice), parcurile publice și orice alt element care compune un oraș, un sat, o localitate.

A ajunge la școala în mașină sau pe jos sau cu bicicleta sau cu un autobuz școlar permite copilului să se familiarizeze cu elementele acestui “mediu al tuturor” cu care trebuie să se relaționeze.

Ruta cotidiană casă-școala-casă poate să fie o ocazie pentru a învăța aspecte importante pentru siguranța sa personală iar adultul poate să însoțească în mod eficace aceste progrese.

Copiii și percepția pericolului în traficul urban

Pe stradă, fiecare copil este expus unui risc destul de ridicat și pentru că nu are experiență și pentru că trebuie să completeze fazele propriei dezvoltări:

- statura sa îi condiționează câmpul vizual, încă limitat și în același timp îl face să devină mai puțin vizibil șoferilor;
- înțelege mai greu viteza vehiculelor, distanțele și timpul de apropiere;
- traficul prezintă un mare număr de stimuli care se percep în același timp (sunete, zgomote, voci, culori, forme, mișcări), însă capacitatea redusă de concentrare a copilului îl ajută puțin în a percepe strada în totalitatea sa;
- în general se lasă distrat ușor sau implicat în situații de joc, asumând comportamente imprevizibile.

Unii experți semnaleză că, de la 5-6 ani, când se deplasează pe o stradă traficată, copilul începe să înțeleagă că se află într-o situație periculoasă.

Însă mediul rutier este bogat în simboluri de descifrat, care nu se înțeleg imediat.

Atenția unui adult poate să îl ajute pe copil să diferențieze treptat, din ce în ce mai autonom, pericolele simple și să

depășească unele incertitudini care pot să provoace reacții de teamă, sau, dimpotrivă, prea multă bravură.

Este important să ne asigurăm că copilul a dezvoltat unele competențe de bază, ca de exemplu a ști să distingă între spațiile publice destinate jocului și cele dedicate circulației rutiere. O experiență semnificativă pentru dezvoltarea fiecărui copil este de a putea să exerseze deplasarea pe rute obișnuite însoțit de un adult care, în mod liniștit și atent, îi poate explica pericolele potențiale și comportamentul pe care trebuie să îl adopte pentru a le evita.

Alte sfaturi

- Când se participă la circulația rutieră, a se da mereu un bun exemplu.
- A oferi copilului posibilitatea de a exersa în momentele de deplasare adaptate ritmurilor sale, fără teama de a ajunge în întârziere.
- A explica comportamentele urmând o ordine: folosirea cuvintelor simple, repetarea cu voce tare, îndeplinirea acțiunilor împreună, laudarea copilului când se comportă corect.
- A alege parcursul cel mai sigur (nu este mereu cel mai scurt) și a explica motivele alegerii.
- A atrage atenția copilului în punctele cele mai periculoase și a explica care este comportamentul cel mai sigur.
- A atrage atenția dacă vizibilitatea este împiedicată de mașini parcate, de tufișuri, de garduri vii, de curbe.
- A stimula autoreglarea comportamentelor pe stradă prin experiențe concrete, ca de exemplu:

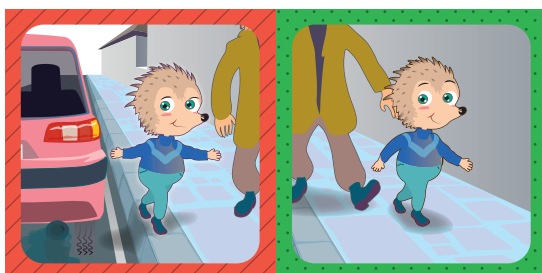
Când se merge pe stradă este întotdeauna necesară menținerea echilibrului și a concentrării asupra mersului în mijlocul pericolelor potențiale, pe cât posibil fără ca în mâini să se poarte diferite obiecte; când se conduce o bicicletă fără/cu pedale nu se poate duce în același timp o minge.

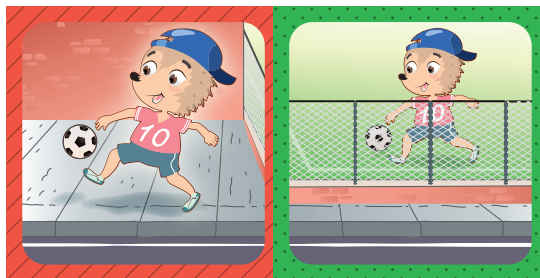
- A stimula copilul să învețe și din experiența rutelor zilnice, ca de exemplu de acasă la școală.
- A avea încredere în faptul că copilul poate să înțeleagă că a urma normele utile pentru fiecare deplasare pe stradă este o formă de auto tutelă, pentru orice mijloc va folosi pe viitor.

Parcursuri pe jos pe trotuar

- A arăta treptele care separă trotuarul (rezervat pietonilor) de carosabil (destinat tranzitului vehiculelor).
- A explica că deplasarea se face mereu pe partea mai internă a trotuarului, departe de partea cu traficul. Când copilul începe să meargă spontan pe partea dinspre zid, se poate spune că a ajuns la un rezultat, însă e nevoie să îl menținem!

- A aminti copilului că pe trotuar este interzisă îngreunarea trecerii celorlalți pietoni, în special persoanelor în vârstă sau cu dizabilități; de asemenea este prudent ca copilul să nu fugă și să nu se joace, riscând să îi lovească pe alți pietoni care au o mobilitate limitată sau să îi facă să își piardă echilibrul.

- A explica importanța de a deveni vizibili pentru șoferi, chiar și prin elemente de mare vizibilitate inserate în îmbrăcăminte și/sau în accesorii.
- A observa ieșirile mașinilor din garajele private care dau spre trotuar.

A traversa strada pe trecerea de pietoni

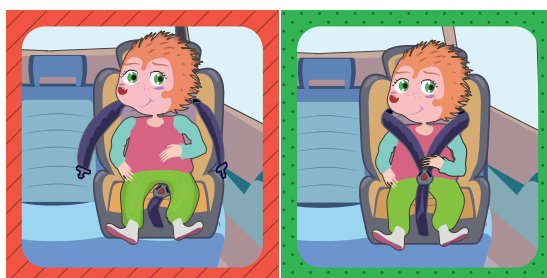
Traversarea străzii este o acțiune foarte dificilă.

- A explica că nu trebuie să traverseze niciodată dacă nu există o trecere de pietoni: pietonul nu are prioritate.
- A nu traversa niciodată, apărând dintr-o dată în mijlocul a două vehicule parcate.

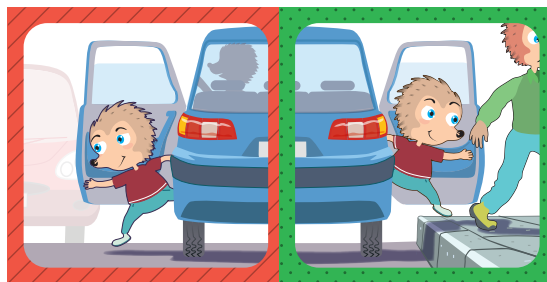

- Într-o zonă puțin traficată, a repeta practic secvența: când ajung în fața trecerii de pietoni mă opresc la marginea trotuarului, aștept, privesc/ascult, apoi merg pe dungă, pe cât posibil dând mâna adultului care mă însoțește.

Pasagerul transportat în mașină

- Copilul ar trebuie să fie pe cât posibil așezat pe bancheta din spate, legat pe scaunul pentru copii.
- A evita ca copilul să coboare din mașină într-o situație de risc, de exemplu oprindu-se într-o zonă interzisă sau fără condiții de vizibilitate adecvată. A-l face pe copil să coboare din mașină doar în siguranță pe partea cu trotuarul.

- Când se pleacă dintr-o parcare, a se asigura că în fața sau în spatele vehiculului nu este un copil în tranzit.
- În habitaculul vehiculului, copilul așezat pe scaunul pentru copii călătorește în condiții de confort și siguranță; când coboară din mașină, se află brusc într-un mediu plin de sunete, zgomote, mulți alți stimuli și poate să se simtă dezorientat, vulnerabilitatea lui crescând.

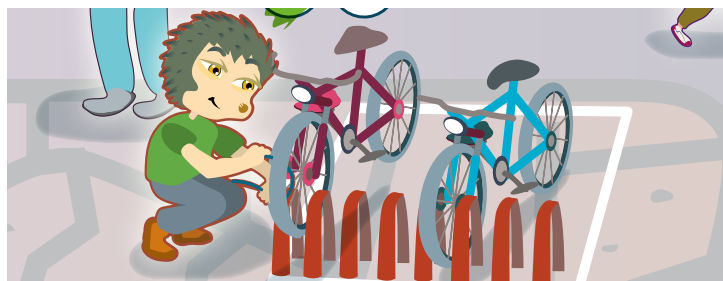

Pe bicicletă

- A se aminti că în general copilul dă puțină importanță traficului deoarece tinde să perceapă bicicleta ca pe un joc și nu ca pe un vehicul.
- A implica copilul în alegerea și prepararea lucrurilor care sunt necesare pentru ieșirea pe bicicletă, a contribui la promovarea sensului de autonomie și de încredere în propriile aptitudini.
- A se asigura că trotineta este adecvată vârstei și că fiecare parte a ei funcționează; a explica copilului cum acest mijloc trebuie să fie ținut în ordine.

- Copilul trebuie să poată pedala în poziție așezat, să reușească să frâneze și să reușească să stăpânească traiectoria și echilibrul.
- În Italia protecțiile pentru copiii care folosesc bicicleta nu sunt obligatorii, însă este foarte indicată folosirea căștii de protecție în caz de cădere și eventual a genunchierelor și/sau a protecțiilor pentru cot sau încheietura mâinii.
- Pentru propria siguranță este important să se observe în trafic, prin elemente de mare vizibilitate aplicate hainelor, în afară de luminile obligatorii pentru trotineta, reflector anterior galben, posterior roșu, catadioptrii poziționate pe pedale și pe partea roților.

Până la vârsta de 8 ani, un copil poate fi transportat pe bicicletă folosind echipamentul potrivit omologat și conform standardelor de siguranță europeană (EN 14344), constituit din scaunelul corespunzător dotat cu spătar, cotiere, sistem de fixare a bicicletei, sistem de reținere a copilului, suport de picioare reglabil.

Transportarea copilului pe bicicletă permite trăirea unor momente pozitive care consolidează încrederea și sensul de siguranță față de adult.

Alte mijloace pentru micro-mobilitate

Pentru stimularea motricității globale a copilului se răspândește tot mai mult folosirea unor echipamente care accelerează mersul, ca de exemplu trotineta cu împingere musculară, tableta kickboard, bicicleta fără pedale așa-numita balance bike.

Pentru un copil [acest mod] este prima întâlnire cu viteza.

Și în aceste cazuri, este de amintit tendința (atât a adulților cât și a copiilor) să considere aceste echipamente precum jocuri, reducând atenția față de trafic. Totuși, este important să i se explice copilului de 5 ani că, atunci când le folosește pe stradă (pe trotuar sau pe pentru pietoni sau pentru biciclete, pe carosabil), trebuie deja să înceapă să se comporte ca și cum ar conduce un vehicul; de fapt cei 5 ani reprezintă în medie vârsta la care copilul începe să considere bicicleta ca pe un vehicul și, treptat, mai puțin ca pe un joc.

Pentru tipologia echipamentelor mai sus menționate, sunt valabile aceleași considerente enumerate pentru bicicletă.

